

Borgerrepræsentationen — i hvert Fald har Magistraten Sæde i Kommunalbestyrelsen — have Ret ikke alene til de Ting, som staa nævnte i § 2, navnlig til at fastsætte Reguleringslovene, men ogsaa til at ansætte Fæstemeænd. Det kan jo gøres i hemmelige Møder, naar man ikke vil have det foretaget i offentlige. Derimod vilde jeg endogsaa finde det mindre rigtigt, at nævnte Myndighed fik Affættelsesretten, thi det kunde ganske vist give Anledning til Forhandlinger, som ikke vare paa deres Plads i Borgerrepræsentationen. Jeg skulde ikke have noget imod, at Magistraten beholdt denne Ret, for at den kunde gaa hurtigere til Værks, naar Misbrug kom til Stede, og for at faa det Sværd hængende over Hovedet paa de Fæstemeænd, der muligvis kunde blive fristede til at benytte deres Medmennesker med egoistiske Formaal. Det er jo egentlig det, man maa tage Sigte paa, at det ene Menneske ikke benytter det andet til egoistisk Fremme af dets egne Formaal. Med denne Rettelste forekommer det mig, at der ogsaa vises det ærede Mindretal nogen Smødekønnen med Henhyn til det Forslag, det har stillet, idet det blev Kommunalbestyrelsen der, om den end ikke skulde oprette Kontorene, saa dog bestemte, hvem der skulde være Fæstemeænd her i Kjøbenhavn, medens man derimod lod Magistraten beholde sin Affættelsesret. Hvorledes man saa end ellers vilde ordne Forholdet paa Landet, og om man der vilde have noget lignende eller ikke, det skal jeg ikke komme ind paa. Jeg vil for Resten sige, at jeg ikke vilde være saa bange for at følge Folketingets Forslag, saaledes som det sidst var stillet, nemlig med Fæstemandsvæsenet som bunden Kæring med de omtalte Indskrænkninger for Landets Vedkommende som for Kjøbenhavns Vedkommende, og det af den Grund, at vi paa Landet kende hinanden langt bedre. Er der en eller anden, der bruger en fordommelig Trafik, tror jeg ogsaa, at den offentlige Mening, netop fordi vi kende hinanden, vil være stærk nok til at holde slikt indenfor de rette Grænser. Der kunde forøvrigt gerne tillige tages andre indskrænkende Bestemmelser. Det er saaledes ikke heldigt, at Fæstemandsvirksomheden kan drives i Forbindelse med Værtshushold eller Beværtningsvæsenet. Det er noget, der nu begynder ikke saa sjælden at finde Sted paa Landet. Ogsaa Forbindelsen af andre Kæringsveje med Fæstemandsvirksomheden er maaste mindre heldig. I saa Henseende kunde der maaste nok træffes forebyggende Foranstaltninger. Da den offentlige Mening er saaledes forberedt, haade den offentlige Mening uden for og ogsaa den

offentlige Mening her i den lovgivende Forsamling, og da man erkender fra alle Sider, at der er Trang til en saadan Lov, saa vil jeg haabe, at naar saa den gode Vilje til at føre den igennem kommer til, det dog en Gang maa lykkes at faa denne Sag ud af Dagsordenen derved, at vi faa en Lovordning af disse Forhold. Det er altsaa ikke, fordi jeg egentlig kan tiltræde Forslaget, saaledes som det foreligger her, idet jeg har forskellige Betæneligheder derved, men i Haab om, at der maaste vil ske Forandringer deri, at jeg stemmer for Forslagets endelige Vedtagelse.

Justitsministeren (Melleman):

Jeg skal i Anledning af de Udtalelser, der fremkom fra den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig (Th. Nielsen), blot bemærke, at naar jeg har udløst dette Emne af Loven i det hele, saa er det, som han bemærkede, fordi jeg har ment, at det havde sin Interesse at faa det ordnet snarest muligt, og saa tillige, fordi jeg tror, at en videregaaende Revision af Lyndeloven vil fremkalde saa mange tvivlsomme Spørgsmaal og saa mange Meningsforskelligheder, at man næppe kan faa Sagen bragt til Ende. Det samme ærede Medlem, der nu havde Ordet, og som hører til de ældre Rigsdagsmænd, vil vistnok kunne huske, at i 1876 — det første Aar, da jeg var Justitsminister — indbragte jeg i Folketinget et Lovforslag, der gik ud paa i flere andre og vigtige Punkter at revidere Lyndeloven, men det ærede Medlem vil vistnok ogsaa tillige huske, hvor megen Meningsforskel der da kom frem, hvormange, efter min Mening, altfor vidtgaaende Fordringer, der bleve stillede, Fordringer, som jeg tror, at Flertallet af Tinget maaste ogsaa, naar det var kommet til Stykket, havde fundet vare for vidtgaaende. Derfor havde jeg troet, at man let vilde kunne blive enig om dette Forslag, hvor man jo ikke behøvede at gaa ind paa hele Spørgsmaalet om Lyndets og Husbondens gensidige Rettigheder og Forpligtelser og alt, hvad der kunde høre til det, man vil betragte som en formel Sigestilling i saa Henseende.

Jeg kan i det hele tiltræde den Skildring, den sidste ærede Taler gav af Sagens Gang i Folketinget. Det forhold sig vistnok, som han udtalte, og jeg havde samme Indtryk, som han, at man vistnok ingenlunde var paa det rene med sig selv om den Sag, og at det slet ikke er saa sikkert, at det Forslag, der var fremst af Udvalget, naar det var kommet til Stykket, havde Flertallet af Tinget for sig;